

Autorska propozycja w sprawie sposobu ustalania kwoty różnicy, o której mowa w art. 30a ust. 2 ustawy Karta Nauczyciela

Autorzy:
Kamil Stępień¹⁾
Bogdan Stępień

¹⁾ student II rok matematyki UJ

I. Wstęp.

Wielu z Szanownych Czytelników słyszało zapewne o sytuacjach, kiedy to takie instytucje jak np. bank przesyłają osobom listem poleconym, którego koszt wysyłki wynosi kilka złotych, wezwanie do zapłaty na kilka, kilkanaście lub też kilkadziesiąt groszy. Co wtedy można pomyśleć sobie o takiej instytucji, banku itp. i informatykach zatrudnionych /wynajętych przez te podmioty?

Bardzo podobna sytuacja (w nieco jednak innej formie) może wystąpić w przypadku dopłaty uzupełniającej, o której mowa w art. 30a ust. 3 ustawy KN. I nie będzie to z winy jednostki samorządu terytorialnego, ale z winy samego twórcy zapisów art. 30a KN.

II. Pytania do Ministra Edukacji Narodowej.

Na stronie internetowej Ministerstwa Edukacji Narodowej zamieszczony jest formularz http://www.men.gov.pl/images/docs/schemat/formularz_jst_przykladowo_wypelniony.xls. Jest to formularz sprawozdawczy wypełniony przykładowymi danymi. Na formularzu tym zauważyć można, że średnie wynagrodzenia nauczycieli, o których mowa w art. 30 ust. 3 jak również średnie wynagrodzenie w JST zostały określone z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku.

Założmy, że w szkołach prowadzonych przez JST na stopniu awansu zawodowego nauczycieli kontraktowych pracowało przez cały rok 12 nauczycieli na cały etat. Każdy z nich to magister z przygotowaniem pedagogicznym. Świadczyli oni pracę przez cały ten rok. Z przeprowadzonych analiz wynika, że na omawianym stopniu nie zostało osiągnięte średnie wynagrodzenie, o którym mowa w art. 30 ust. 3 i że kwota różnicy, o której mowa w art. 30a ust. 2 wyniosła -11gr.

Kierujemy do Ministra Edukacji Narodowej pytania:

- 1. W jaki sposób podzielić -11gr wyznaczonej kwoty różnicy, o której mowa w art. 30a ust. 2 pomiędzy 12 równouprawnionych nauczycieli?**
- 2. Któremu nauczycielowi nie należy wypłacić dopłaty uzupełniającej w wysokości 1gr.**
- 3. A może w tym przypadku nikomu nie wypłacić dopłaty uzupełniającej, ale wtedy JST złamie art. 30a ust. 2! Jak w tym przypadku ma zachować się JST?**
- 4. Co będzie z podziałem różnicy w wysokości np. -50.01zł, o której mowa w art. 30a ust. 2 pomiędzy 100 równoprawnych nauczycieli? Któremu nauczycielowi należałoby wypłacić dopłatę uzupełniającą w wysokości 0.51zł a którym po 0.50zł aby spełnić warunek**

osiągania średnich wynagrodzeń?

Ministerstwo Edukacji Narodowej, co roku dla potrzeb podziału części oświatowej subwencji ogólnej wyznacza średnie wynagrodzenia nauczycieli, o których mowa w art. 30 ust. 3 KN z dokładnością do pełnych złotych.

Minister Edukacji Narodowej, co roku wydaje rozporządzenie w sprawie wysokości minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli. Na ogół Minister indeksuje zmianę tych stawek zmianą kwoty bazowej i zawsze zaokrągla te stawki do pełnych złotych.

Pytania kolejne do Ministra Edukacji Narodowej:

- 5. Jakie są podstawy prawne wyznaczania przez Ministerstwo Edukacji Narodowej średnich wynagrodzeń nauczycieli, o których mowa w art. 30 ust. 3 KN dla potrzeb wyznaczenia części oświatowej subwencji ogólnej oraz minimalnych stawek wynagrodzeń zasadniczych nauczycieli z dokładnością do pełnych złotych?**
- 6. Jakie są podstawy prawne, którymi kieruje się Ministerstwo Edukacji Narodowej wymuszając na JST wyznaczanie średnich wynagrodzeń nauczycieli, o których mowa w art. 30 ust. 3 KN z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku? - patrz http://www.men.gov.pl/images/docs/schemat/formularz_jst_przykladowo_wypelniony.xls**

Na stronie internetowej Ministerstwa Edukacji Narodowej, na której zamieszczony jest formularz, o którym mowa była wcześniej napisane jest: „*Ministerstwo Edukacji Narodowej wraz z osobami współpracującymi dołożyło wszelkich starań aby udostępnione formularze działały poprawnie, ...*”.

Kolejne pytanie do Ministra Edukacji Narodowej:

- 7. Czy rzeczywiście Ministerstwo Edukacji Narodowej wraz z osobami współpracującymi dołożyło wszelkich starań, aby nie tylko arkusze działały poprawnie, ale i logika ich była poprawna oraz funkcjonalna?**

IV. Skąd się wzięła kwota różnicy, o której mowa w art. 30a ust. 2 ustawy KN?

Wprowadzamy oznaczenia:

- W - wydatki poniesione na wynagrodzenia w roku na danym stopniu awansu zawodowego,
- N - średnioroczna liczba etatów nauczycielskich na danym stopniu awansu zawodowego,
- P - średnie wynagrodzenie, o którym mowa w art. 30 ust. 3 dla danego stopnia awansu zawodowego,
- S - średnie wynagrodzenie nauczycieli na danym stopniu awansu zawodowego w JST,
- R - kwota różnicy, o której mowa w art. 30a ust. 2,
- D - łączna dopłata uzupełniającej na danym stopniu awansu.

Łatwo można wykazać, że formuła matematyczna na kwotę różnicy, o której mowa w art. 30a ust. 2 została wyprowadzona wprost z definicji średniego wynagrodzenia oraz warunku osiągnięcia średniej, o której mowa w art. 30 ust.

Średnie wynagrodzenie nauczycieli na danym stopniu awansu jest określone jako

$$S := \frac{W}{N}. \quad (1)$$

Art. 30a ust. 2 mówi, że w przypadku nieosiągnięcia w roku podlegającym analizie wysokości średnich, czyli w przypadku

$$S < P, \quad (2)$$

lub też inaczej

$$S := \frac{W}{N} < P,$$

$$\text{lub też inaczej} \quad \frac{W}{N} < P,$$

$$\text{lub też inaczej} \quad W < NP. \quad (3)$$

Twórcy zapisu art. 30a ust. 2 „przenieśli” na lewą stronę w powyższej nierówności wielkość NP i otrzymali

$$W - NP < 0. \quad (4)$$

Czytając cały art. 30a ust. 2 zauważamy, że określona w tym ustępie kwota różnicy jest wyrażeniem występującym po lewej stronie nierówności (4), czyli

$$R = W - NP < 0. \quad (5)$$

Nierówność (5) mówi, że w przypadku nieosiągnięcia średniego wynagrodzenia na danym stopniu awansu, o którym mowa w art. 30 ust. 3, czyli gdy zachodzi nierówność (2): różnica między wydatkami faktycznie poniesionymi na wynagrodzenia nauczycieli w danym roku na danym stopniu awansu zawodowego a iloczynem średniorocznej liczby etatów na tym stopniu awansu oraz średniego wynagrodzenia nauczycieli na tym stopniu awansu, o którym mowa w art. 30 ust. 3, ustalonego dla danego roku ma wartość ujemną.

Gdyby twórcy zapisu art. 30a ust. 2 „przenieśli” na prawą stronę w nierówności (3) wielkość W to otrzymaliby różnicę $NP - W$ i miałyby ona wartość dodatnia, gdyby zachodziła nierówność (2)

$$0 < NP - W = D, \quad (6)$$

gdzie: D to łączna dopłata uzupełniająca na danym stopniu awansu zawodowego. Łatwo zauważyć, że $D = -R$.

Zważywszy na art. 30a ust. 3 różnica, o której mowa w art. 30a ust. 2 powinna mieć formę taką jak w (6) a nie jak w (5). Nic z tym jednak się do czasu zmiany art. 30a nie da zrobić. Na dodatek, aby jakikolwiek sens miał art. 30a ust. 2, przez średnioroczną liczbę etatów nauczycielskich należałoby rozumieć średnioroczną liczbę etatów nauczycielskich pomnożoną przez 12! Obowiązujące ustępy art. 30a ust. 1 i ust. 2 oraz ich nowela posiadają wady „genetyczne”. Tak długo będą stwarzały problemy stronom, których dotyczą jak długo będą istnieć w obecnej postaci.

V. Propozycja w sprawie ustalenia różnicy, o której mowa a rt. 30a ust. 2 ustawy - KN.

Mając na względzie sytuacje, które mogą wystąpić a opisane na pierwszej stronie tego tekstu, rodzi się pytanie czy da się coś z tym zrobić? Owszem da się, ale nie wystarczy tutaj samo wyznaczanie średnich wynagrodzeń z dokładnością do pełnych złotych.

Kwota różnicy, o której mowa w art. 30a ust. 2 ma formę matematyczną

$$R = W - NP. \quad (7)$$

Ponieważ średnie wynagrodzenie nauczyciela S to stosunek W do N (patrz definicja (1)), zatem zachodzi równość

$$W = NS. \quad (8)$$

Jeżeli w równaniu (7) za W podstawimy NS to wtedy otrzymamy

$$R = W - NP = N(S - P), \quad (9)$$

i ostatecznie kwota różnicy o której mowa w art. 30a ust. 2 przyjmie równoważną postać

$$R = N(S - P). \quad (10)$$

Tak przyjęta równoważna wręcz tożsama definicja „różnicy” ma wyjątkowo duże praktyczne znaczenie. Zaokrąglenie średnich wynagrodzeń S i P do pełnych złotych spowoduje, że dopłata uzupełniająca pojawi się dopiero wtedy, gdy różnica pomiędzy średnim wynagrodzeniem w JST i średnim wynagrodzeniem, o którym mowa w art. 30 ust. 3 będzie mniejsza bądź równa -1zł. Tak przyjęta definicja różnicy jest zgodna z duchem problemu średnich, ma bardzo praktyczne znaczenie dla numerycznych kalkulacji komputerowych oraz eliminuje wystąpienie problemu wykonania groszowych dopłat uzupełniających.

Jeżeli założymy, że prawo ma być racjonalne to dopuszczenie przyjęcia zaproponowanej wzorem (10) „różnicy” powinno być sprawą oczywistą.

Tak jak oczywistym jest, że $2 = 2$

tak i

$$W - NP = N(S - P)$$

jest rzeczą oczywistą.

Czy Minister Edukacji Narodowej przy tworzeniu rozporządzenia, o którym mowa w art. 30a ust. 7 (ustawa z dnia 19 listopada 2009r. o zmianie ustawy - Karta Nauczyciela) zachowa się racjonalnie i skorzysta z zaproponowanej przez nas racjonalizacji wykonania zapisu art. 30a ust. 2?

Jeżeli Minister Edukacji Narodowej odrzuci naszą przedstawioną wyżej propozycję oznaczać to będzie, że Minister jest wszystkiego świadom i Minister wie, jakie będą konsekwencje praktyczne stosowania obowiązującego zapisu art. 30a ust. 2 oraz stosowania formularzy zamieszczonych na stronach internetowych MEN w sprawie osiągania średnich wynagrodzeń.

Niniejsza praca jest kolejnym dowodem na to,

że art. 30a ustawy - Karta Nauczyciela można zmienić dostosowując

go do potrzeb jednostek samorządu terytorialnego

i delegacji ustawowej Ministerstwa Edukacji Narodowej.